

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHĽAD
JÚL 1993

I. REÁLNA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1992	1993		
			1.Q. ^{2/}	1.H. ^{3/}	Júl
HDP	(mld. Sk, s.c.)	177,9	44,4	93,1	
	(%) ^{1/}	-7,0	-6,5	-6,2	
Výroba ^{1/}	Priemysel (%)	-13,7	-14,3	-15,2	-17,2
	Stavebníctvo (%)	6,4	-21,1	-21,8	-23,6
Nezamestnanosť	(tis. osôb)	260,3	306,1	318,1	339,4
	(%)	10,4	12,0	12,5	13,3
Zahraničný obchod	Vývoz (mld. Sk)	102,4	33,2	76,1	13,9
	Dovoz (mld. Sk)	100,7	33,1	75,6	12,3
	Saldo (mld. Sk)	1,7	0,1	0,5	1,6

1/ Zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roka

2/ Q. - štvrťrok

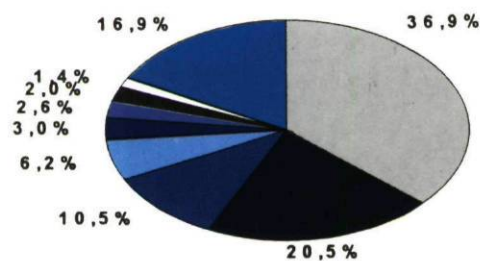
3/ H. - polrok

Ekonomiku Slovenskej republiky a menové aspekty jej vývoja ovplyvňujú v roku 1993 mimoriadne faktory, predovšetkým vznik samostatnej SR, zánik menovej dohody s ČR, vznik slovenskej meny a zmeny v daňovom systéme.

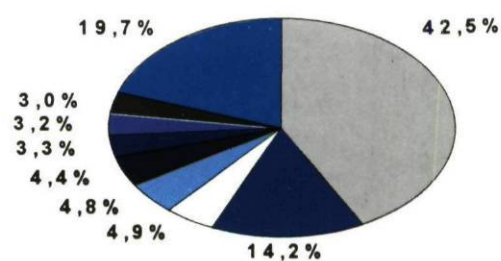
Hospodársky vývoj, charakterizovaný v 1. polroku poklesom HDP približne o 6 %, mierou nezamestnanosti vo výške 12,5 % a 14,2 %-nou infláciou, v júli pokračoval poklesom priemyselnej a stavebnej produkcie a zvýšením miery nezamestnanosti.

V štruktúre tvorby hrubého domáceho produktu rastie podiel súkromného sektora, pričom prevažuje súkromný sektor v poľnohospodárstve, obchode a stavebníctve.

Zahraničný obchod / členenie podľa krajín dovoz

vývoz

Objem celkovej priemyselnej produkcie za 1. polrok 1993 dosiahol 169,6 mld. Sk, čo v porovnaní s 2. polrokom 1992 bolo o 18,2 % menej. Medzi 2. štvrťkom a 1. štvrťkom 1993 poklesol celkový objem produkcie o 0,9 %. Dominujúcimi odvetviami v priemysle boli v 1. polroku: výroba elektriny, plynu a vody (16,8 %), potravinárstvo (15,7 %), kovovýroba (14,5 %), chemická výroba (7,2 %) a výroba strojov a prístrojov (7,1 %).

V 1. polroku 1993 objem produkcie v stavebníctve dosiahol 19,7 mld. Sk a oproti rovnakému obdobiu roka 1992 poklesol o 21,8 %. V štruktúre stavebných prác sa znížil podiel novej výstavby v prospech opráv a údržby.

Celkový objem maloobchodného obratu a tržieb v bežných cenách dosiahol v 2. štvrťku 45,9 mld. Sk a v porovnaní s 1. štvrťkom bol vyšší o 18,9 %. V 1. polroku 1993 pracovalo v hospodárstve SR o 4,3 % menej osôb ako v rovnakom období minulého roka, čo sa prejavilo v raste miery nezamestnanosti.

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele	1992	1993		
		1.Q.	1.H.	Júl
Bežný účet ^{1/}				
Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)		-0,2	-0,4	1,1
Devízové rezervy ^{2/}				
Bankový systém spolu (mld. USD)		0,5	0,6	0,7
NBS (mld. USD) ^{3/}		0,2	0,25	0,3
Hrubá zahraničná zadlženosť (mld. USD) ^{2/}	2,3	2,4	2,3	
Priemerný devízový kurz ^{4/}				
SKK/USD	28,29	29,096	29,002	32,092
SKK/DEM	18,12	17,794	17,838	18,721

^{1/} Kumulatívne hodnoty

^{2/} Ku koncu obdobia

^{3/} So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

^{4/} Kurz devíza stred

Celková (konsolidovaná) platobná bilancia sa skladá z platobnej bilancie v konvertibilných menách, nekonvertibilných menách a platobnej bilancie s ČR.

Za obdobie január až júl 1993 dosiahla platobná bilancia v konvertibilných menách pasívne saldo 1,9 mld. Sk. Jej veľkosť ovplyvnilo pasívne saldo kapitálového účtu vo výške 3,8 mld. Sk. Aktívne saldo bežného účtu (1,1 mld. Sk) bolo ovplyvnené predovšetkým bilanciou služieb.

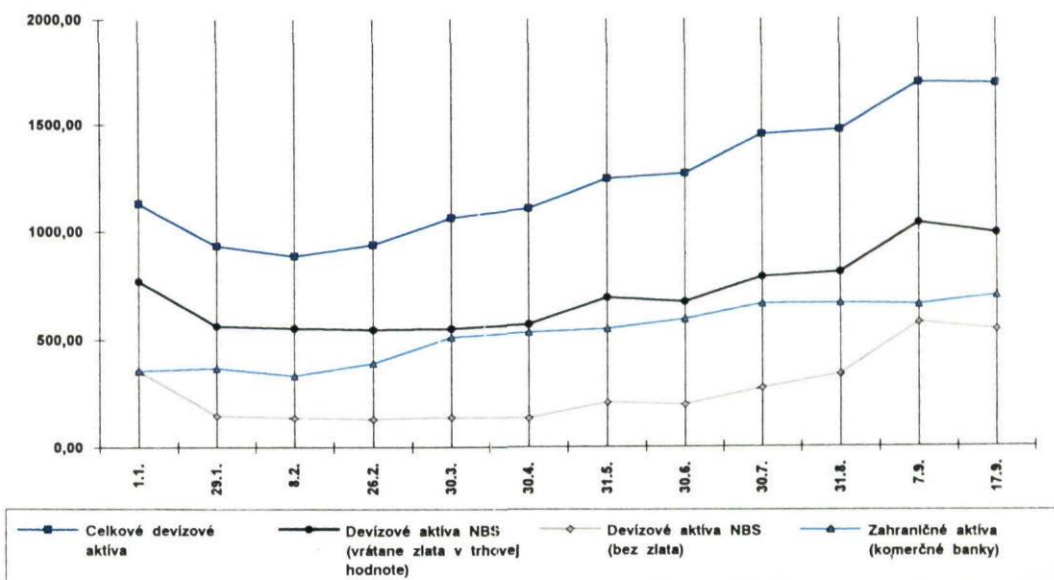
Platobná bilancia v nekonvertibilných menách mala k ultimu mesiaca júl aktívne saldo v dôsledku aktívneho salda kapitálového účtu vo výške 0,3 mld. Sk a pasívneho salda bežného účtu vo výške 0,2 mld. Sk.

V platobnej bilancii s Českou republikou dosiahla Slovenská republika aktívne saldo 8,5 mld. Sk. Je to výsledok pôsobenia predovšetkým aktívneho salda bežného účtu (5,1 mld. Sk) a kapitálového účtu (1,7 mld. Sk).

Konsolidovaná platobná bilancia dosiahla za obdobie január až júl 1993 aktívne saldo vo výške 6,6 mld. Sk. Je to výsledok pozitívneho pôsobenia vývoja na bežnom účte (6,0 mld. Sk), ktorý bol ovplyvnený aktívnym saldom bilancie služieb (10,7 mld. Sk). Ku koncu júla bolo pasívne saldo krátkodobého kapitálu pozitívne korigované prílevom dlhodobého kapitálu, čím sa pasívne saldo kapitálového účtu znížilo na hodnotu -1,8 mld. Sk (prvý polrok -5,3 mld. Sk).

Celkové devízové rezervy NBS (devízové aktíva NBS) zaznamenali za mesiac júl nárast o 92 mil. USD, takže výška rezerv k ultimu mesiaca bola 343,7 mil. USD. Tento nárast determinovali faktory ako čerpanie úveru typu STF od Medzinárodného menového fondu, aktívne saldo predajov a nákupov na devízovom fixingu a splátky dlhovej služby.

Celkové devízové aktíva bankového systému (mil. USD)

III. MENOVÉ UKAZOVATELE

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKEJ

Ukazovatele	1992	1993		
		1.Q.	1.H.	Júl
Miera inflácie				
Mesačná(%) ^{1/}				1,1
Ročná (%) ^{2/}	10,0 ^{3/}	11,7	14,2	15,5
Peňažná zásoba M2 (%) ^{4/}		-3,5	1,03	1,04
Úvery komerčných bánk (%) ^{5/}		2,0	6,8	8,5
Vklady v komerčných bankách (%) ^{5/}		2,1	8,1	4,8
Diskontná sadzba (%)	9,5	9,5	9,5	9,5
Lombardná sadzba (%)	14,0	14,0	14,0	14,0
Priemerná medzibanková úroková sadzba (%)				
7 dní		14,13	15,29	15,32
14 dní		15,95	15,96	15,96
1 mesiac		17,50	17,50	17,50

1/ Ku koncu obdobia

2/ December 1992 - 100

3/ December 1991 - 100

4/ M2 = obeživo, neterminované vklady, terminované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

5/ 1.1.1993 - 100, zmena

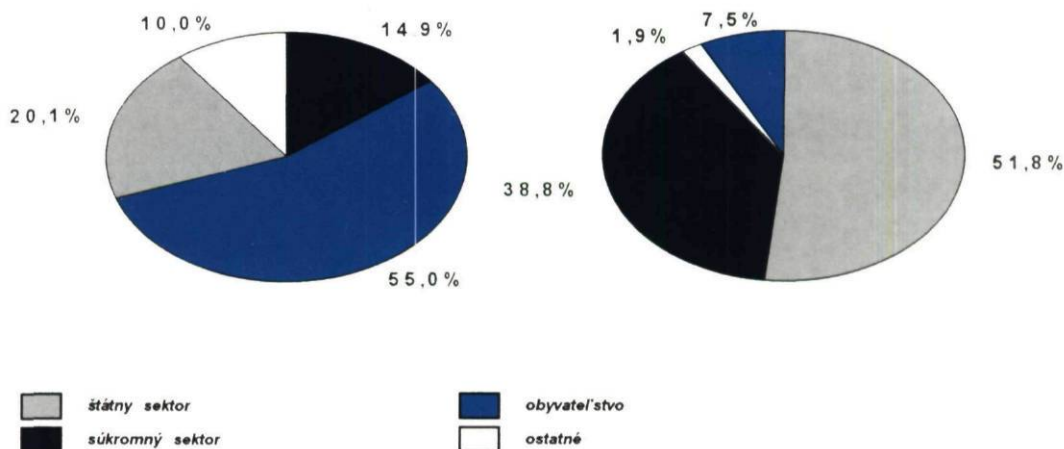
Zásoba peňazí M2 v ekonomike Slovenska sa za júl zvýšila o 1,8 mld. Sk a koncom mesiaca dosiahla 232,0 mld. Sk.

Nositelom dynamiky rastu peňažnej zásoby boli najmä vklady v cudzej mene na devízových účtoch v obchodných bankách, ktoré v júli vzrástli o 3,0 mld. Sk. Ich výrazný nárast ovplyvnilo aj celkové zvýšenie kvázipeňazí, ktoré pri súbežnom zvýšení korunových terminovaných depozit vzrástli o 3,7 mld. Sk. Na rozdiel od vývoja kvázipeňazí, druhá zložka peňažnej masy vyjadrená menovým agregátom M1 poklesla o 1,9 mld. Sk a to najmä vplyvom zníženia neterminovaných vkladov.

Celkový stav korunových úverov vzrástol k 31.7.1993 na 248,7 mld. Sk, čo je nárast od začiatku roka o 12,7 mld. Sk. V júli pokračoval rast úverov v štátnych podnikoch a organizáciách o 1,4 % a v súkromnom sektore o 2,4 %.

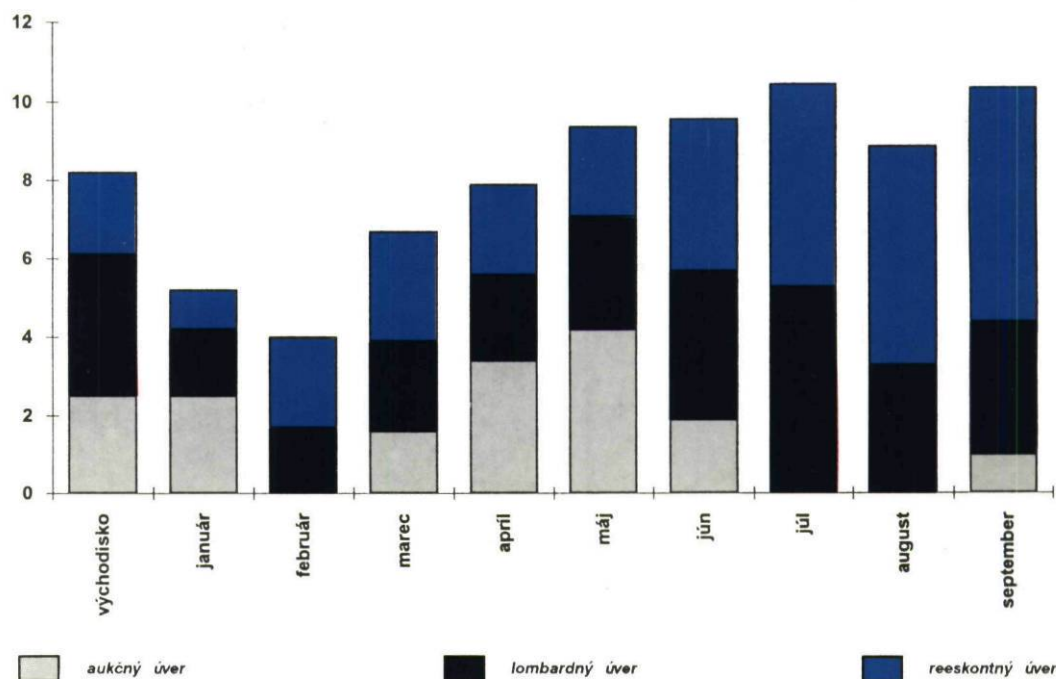
Stav korunových vkladov k 31.7.1993

Stav korunových úverov k 31.7.1993

Primárne korunové vklady nebankových subjektov na účtoch obchodných bánk v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom poklesli a koncom júla dosiahli objem 187,5 mld. Sk. Stav vkladov negatívne ovplyvňoval ich júlový pokles v štátnom sektore a v sektore obyvateľ'stva a taktiež zníženie mimorozpočtových zdrojov republikových a miestnych orgánov. Úbytok vkladov zmiernil prírastok vkladov len v súkromnom a družstevnom sektore. Celkové vklady dosiahli koncom júla hodnotu 210,3 mld. Sk.

Refinancovanie bankového systému SR Národnou bankou Slovenska (mld. Sk)

Emisné zdroje refinančného charakteru boli obchodnými bankami čerpané prostredníctvom dvoch tranží, a to formou lombardného a reeskontného úveru. Na celkovom objeme refinančných úverov sa 50,5 % podieľal lombardný úver a 49,5 % reeskontný úver, z ktorého zmenkové obchody na podporu exportu predstavovali 42,3 %. Pre celý bankový systém boli k 31.7.1993 stanovené povinné minimálne rezervy vo výške 12,6 mld. Sk.

IV. VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele		1992	1993		
			1. Q.	1. H.	Júl
Štátny rozpočet	Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	115,9	23,0	64,4	79,2
	Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	123,8	34,0	79,2	93,3
	Saldo (mld. Sk)	-7,9	-11,0	-14,8	-14,1
Čistá pozícia vlády voči bankovému systému (mld. Sk) ^{2/}	42,9	51,0	55,1	47,2	

1/ Kumulatívna hodnoty

2/ Bez zahraničných úverov

Ku koncu júla dosiahol deficit štátneho rozpočtu výšku 14,1 mld. Sk, čo bolo spôsobené hlavne nenaplnením príjmov (o 13,1 mld. Sk) a čiastočne aj prekročením výdavkov (o 1,0 mld. Sk). Tvorbu príjmov negatívne ovplyvňovali nižšie platby daní a nižšie plnenie príspevkov do poisťných fondov. Napriek regulácii rozpočtových výdavkov došlo k ich prekročeniu v dôsledku vyplácania štátneho vyrovnávacieho príspevku a debetných úrokov platených Národnej banke Slovenska, s ktorými sa v ročnom rozpočte nepočítalo.

Čistá pozícia vlády voči bankovému systému bez zahraničných úverov (v metodike MMF) predstavovala ku koncu júla čiastku 47,2 mld. Sk, z toho voči NBS 36,4 mld. Sk a voči komerčným bankám 10,8 mld. Sk.

V. INFORMÁCIE

Vláda SR na zasadaní 7.9.1993 schválila návrh východísk, cieľov a zásad rozpočtovej politiky SR na rok 1994. Medzi všeobecnými zásadami pre rok 1994 okrem iných boli:

- Na krytie bežných výdavkov použiť vlastné rozpočtové zdroje, hlavne daňové. Rozvojové impulzy financovať predovšetkým z mimorozpočtových zdrojov.
- Zvýšiť účinnosť systému daňovej kontroly s cieľom posilniť daňovú a finančnú disciplínu.
- Štátny rozpočet zostaviť reštriktívny, pri zachovaní výdavkov vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Vytvárať priestor na vstup zahraničného kapitálu vyšším objemom poskytovaných štátnych záruk, ich limit stanoviť priamo v návrhu štátneho rozpočtu.
- Prehodnotiť a racionalizovať tvorbu a pôsobenie štátnych účelových fondov, na ktorých tvorbe zdrojov sa podieľa štátny rozpočet.
- Zaviesť normatívne prístupy do financovania verejného sektora.
- Uvažovať o možnosti valorizácie výdavkov, predovšetkým v závislosti od dosiahnutia vyšších príjmových zdrojov.
- Decentralizáciou daňových výnosov zvýšiť ekonomickú samostatnosť regiónov a obcí.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Národná banka Slovenska uskutočnila 7. septembra svoju prvú emisiu obligácií v hodnote 240 miliónov USD na svetových kapitálových trhoch. Obligácie boli rozdelené na dve časti, prvá so splatnosťou 5 a druhá 7 rokov. Nakúpili ich inštitucionálni investori v Európe a v Ázii. Organizátorom emisie bola spoločnosť Nomura International pic. a jej náklady sú porovnateľné s podobnými emisiami v iných krajinách. Výnos sa použije na zvýšenie devízových rezerv NBS.

Zahraničný kapitál v ekonomike SR predstavoval ku koncu júna hodnotu 9,2 mld. Sk (320,4 mil. USD). Oproti 1. štvrtroku sa jeho objem zvýšil o 20,3 %.

Japonská firma Yazaki, najväčší svetový monopolný výrobca automobilových komponentov a elektroinštalácie, vstúpila do spoločného podniku s Teslou Prievidza. Spoločný podnik má začať exportovať svoje výrobky už v roku 1994 do západnej Európy, krajín bývalého ZSSR a Turecka pre 10 rôznych automobiliek (Toyota, Ford, Fiat, Volvo).

Súkromný sektor v júli 1993 tvorilo 22 643 podnikateľských subjektov. V porovnaní s júnom 1993 ich počet vzrástol o 2,9 %. Domáci súkromný sektor tvoril 81,9 %, počet podnikov so zahraničnou majetkovou účasťou vzrástol oproti júnu o 4,7 % a tvorí 18,1 %. Počet zahraničných firiem vzrástol v júli o 6,4 % a počet medzinárodných organizácií o 3,9 %. Od začiatku roka vzrástol počet podnikov so zahraničnou kapitálovou účasťou o 46,4 % a dosiahol 4 103 subjektov.

Na vzájomných rokovaníach zástupcov MMF a Svetovej banky s predstaviteľmi NBS a MF SR sa dosiahli konkrétne výsledky - zabezpečenie podkladov pre vyčerpanie 3. tranže SAL (IBRD) vo výške 39 763 158 USD.

Delegácia slovenských bankárov pod vedením guvernéra NBS Vladimíra Masára navštívila v septembri Bank of Canada, kanadské ministerstvo financií a tlačiareň bankoviek B A Banknote.

Ku koncu mesiaca júla 1993 bolo v Slovenskej republike 16 činných bánk, 1 banka sa pripravuje na začatie svojej činnosti. České banky majú na Slovensku 8 pobočiek. V SR pracuje jedna pobočka holandskej banky a zastúpenie má 7 zahraničných bánk.

Vydáva:
NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Kontakt:
Odbor verejných informácií NBS
č.t.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12